

КРЫВІНКА

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

КРАСАВІК

№ 6 (107)

2012 год

“Нельга есці хлеб народа і грэбаваць ягонай мовай”.

Ул. Караткевіч.

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

“СТАБІЛЬНАСЦЬ”

Здаецца, даўно мінуў крызіс, стабілізаваўся беларускі рубель, а жыццё бальшыні беларусаў далёкае ад стабільнасці. Амаль штодзень працягваюць расці кошты на розныя віды прадуктаў. Яны растуць не спяшаючыся, па чарзе. То на цукар, то на ялавічыну, то на свініну, то на малако – кошт на кожны з прадуктаў не стаіць на месцы. Далёка да стабільнасці цэнам на бензін, якія пасля зімовай спячкі імкліва пайшлі ўгору.

Беларусы да такіх “падарункаў” прывыклі. Яны ведаюць ужо, што можа быць і горшэе. Досвед мінулагадніх падзей, калі цягам некалькіх месяцаў усе бедныя пабыднелі ў некалькі разоў, яшчэ яскрава жывы ў кожнага. І, па словах кіраўніка краіны, вінаватыя ў такой хадзе падзей былі самі беларусы.

Той, хто не хоча заставацца жабраком і едзе на заробкі ў Расею, наогул рызыкуе згубіць жыццё. Як гэта адбылося на Вялікдзень з сенненцамі, што разбіліся ў Ліпецкай вобласці ў ДТЗ – дарожна-транспартным здарэнні. А такіх рызыкантаў, якім трэба карміць свае сем’і і якія гадамі не вылазяць з межных паездак, у Беларусі шмат. Не паўтары тысячы, як гэта падаваў кіраўнік краіны ў нядаўнім інтэрв’ю на суботніку, а некалькі соцень тысяч. Тут дзяржаўная статыстыка яўна кульгае на абедзье нагі.

Пра аб’ектыўнасць меркаванняў нашага кіраўніка можна меркаваць па яго адзіным выказванні, якое лёгка спраўдзіць. Менавіта, што ў Маскве ўсё каштуе ў пяць разоў даражэй, чым у нас. Мой сусед, які наведваў сваю малую радзіму на Радаўніцу, сталы

масквіч, толькі засмяяўся з тых “у пяць разоў”. “Не больш чым на 15-20%”, – быў ягоны адказ.

Падобна на тое, што ў нашу славу стабільнасць і ў Беларусь, як выпусі спакою сярод бушуючага акіану, не верыць ўжо ніхто. Нават тыя, хто па інерцыі яшчэ дзярэ глотку за кіраўніка краіны, “якому па-ранейшаму мяшаюць, не даюць работаць напоўніцу”, і тыя, для якіх “абы не было вайны”.

Мы стабільна выміраем. У сярэдзіне красавіка была агучана інфармацыя, што беларусаў ужо нават менш, чым 9,5 мільёнаў. У той год, калі Лукашэнка становіўся прэзідэнтам, гэта лічба была амаль на 800 000 вышэйшай. Гэта адзіна стабільная лічба за 18 гадоў прэзідэнцтва Лукашэнкі. Нягледзечы на тэлевізійную і іншую рэкламу амаль райскага жыцця ў Беларусі, нас штогод становіцца менш на велічыню аднаго сярэдняга райцэнтра з насельніцтвам у 20-30 000 чалавек. Нягледзечы на тое, што мы (адзіныя ў Еўропе) цягам ужо 18-ці гадоў маем стабільнага прэзідэнта з стабільным палітычным курсам.

Толькі ці ёсць ён наогул, нейкі курс у нашай Беларусі? Ці можа быць курс на караблі, каманду якога кіраўнік сам раздзяліў на два непрамірымых лагеры, адзін з якіх ён упарта называе “пятай калонай”, то бок здраднікамі, а з другім будзе нешта незразумелае ўсяму свету? Гэтану караблю пры гэтым кіраўніцтве накіравана толькі адна доля – ісці праз акіян без кампасу і без штурвалу. Ісці ў нікуды. На дно.

Г.Станкевіч.

ПАПРОСТУ

*Простым мы словам з светам гаворым,
Песні аб цяжкай творым нягодзе,
З думкамі рвёмся к сонцу і зорам,
Рвёмся к свабодзе.*

*Простая нашых прадзедаў слава,
Хоць апаганена мудрым чужынцам;
Шлі, ідзем далей ўлева ці ўправа –
Простым гасцінцам.*

*Свет там выдумкі хітрыя знае –
Троны, кароны, вісельні, кулі, –
Выдумаць гэта мы ў сваім краі
Неяк мінулі.*

*Летась нягодна, сёлета горай
Проста жылося, проста жывецца,
Красці ж не пойдзем, хоць у каморы
Кожны к нам прэцця.*

*Нас гадавалі віхры і ночкі,
Крыўдай паілі нас ад палёнкі –
Толькі ж папросту мы не ішлі ўпрочкі
З роднай старонкі.*

*Хочам папросту, каб лепш ручыла
Нашым хацінам, нашым прыплодам,
Каб стаць раўнёю славай і сілай
Іншым народам.*

*Проста жывём мы, як доля лучыць,
І крывадушчы не прававалі!..
Просім папросту: кінце нас мучыць,
Ляжы, маскалі!*

1912 год, Янка Купала

НАРОДНЫ ТРАНСПАРТ

СЯДЗЕМ НА РОВАРЫ!

Знадыходам па-сапраўднаму цёплых дзянькоў усё часцей на вуліцах райцэнтра і на раённых дарогах можна сустраць веласіпедыстаў. Духакоўля застала надзейным спадарожнікам тых, хто не любіць выкідаць грошы на вецер, хто мае не такія ўжо і вялікія заробкі. А гэта пераважная палова насельнікаў нашага раёна. Іх не трэба агітаваць за перавагі гэтага віду транспарту. У нас у вёсцы ёсць людзі, якія не пакідалі ровар нават узімку. Я б не раіла бальшыні сяброў практыкавацца ў зімовых велакросах, а вось перавагі ровара над аўтамабілем у цёплы перыяд года наяву.

Праўда, кошт новага веласіпеда даўно пераваліў за мільён рублёў, то бок новы ровар каштуе ўжо больш 100 дзяляраў. Хаця ў саветскія часы ды і ў дакрызісныя гады ён каштаваў нешта каля 70-ці.

А таму бальшыня велазаўзятараў дастае з гарышчаў сваіх старых сяброў і стараецца іх давесці да ладу. Зноў-такі без дробнага рамонту тут не абысцця. То трэба замяніць падшыпнік, то гуму, то нешта больш істотнае. Але нават дробная запчастка зноў-такі каштуе грошай. Ды і ў гандлі іх бракуе.

23-га красавіка я наведла дзяржкраму “Культтавары”. На паліцах з назвай

“Запчасти для ровараў” тое ж, што можна было назіраць яшчэ ў кастрычніку – поўную пустэчу. Сіратліва стаіць адзіны на ўвесь магазін маленькі ровар. Праўда, абнаўлены маладыя дзяўчаты, якія працуюць у краме першы месяц. Яны запэўнілі, што заяўка, як на ровары, так і на запчасти, складзена і пададзена, і праз тыдзень-другі можна чакаць яе выканання. А пакуль што нешта можна набыць на кірмашы, дзе існуе кіёск з велазапчасткамі, на якім, у сутнасці, і трымаюцца ўсе бешанковіцкія аматары двухколавікаў.

Л.Паўлава.

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

ХТО ВЫВЕДЗЕ НАС З БАЛОТА?

6-га красавіка ў раённай “Зары” з’явіўся артыкул “Лужына на лужыне”. За подпісам “вучні гімназіі, настаўнікі і бацькі” хаваецца крык душы некалькіх сотняў чалавек, якія штодзень змушаны дабірацца да гімназіі літаральна па топкім балочы. Асабліва ў востнія месяцы. З самага пачатку заснавання гімназіі ў 2008-м годзе і да 2011-га, пакуль тут вучыўся мой сын, брод праз кожную лужыну на гэтай дарозе ведаў і я. Пра тое і пісаў у “Крывіны” ў 2009-м годзе. І вось нарэшце ў раённай “Зары” – нядаўнім афіцыйным рупары райвыканкама, які сёння называецца ўжо “грамадска-палітычная газета” – з’явіўся артыкул з каляровым фотаздымкам. На ім дзве постаці падлеткаў спрабуюць ці то ўздоўж, ці то ўпоперак фарсіраваць тое, што нехта яшчэ працягвае называць дарогай.

Няўжо раённыя ўлады ўсе тры гады існавання гімназіі не

ведалі пра гімназічную дарожную праблему? На гэта простае пытанне сцвярдзальна не асмеліцца адказаць ніхто. Бо штогод першыя асобы раёна ў выглядзе сп.Пянькоўскага, Заблоцкага і іншых прысутнічалі тут як на першым, так і на апошнім званках. І якія высокія словы, несумненна, гучалі на гэтых святах! Як заклікалі нашы раённыя кіраўнікі падрастаючае пакаленне ісці цяжкай дарогай у краіну ведаў! Заклікалі... і зніклі на паўгода. За гэты час у раёне ў чарговы раз клаўся асфальт пад вокнамі райвыканкама і на тых вуліцах, куды меціў з’явіцца прэзідэнт. І ў нічыю кіраўнічую галаву не прыйшла простая ідэя, каб падправіць трыста метраў дарогі да гімназіі. Проста пазасыпаць большыя ямки рубяўскім шчэбнем, які тысячамі тонаў возіцца для будаўніцтва жывёлагадоўчага комплексу ў Будніках, на які выдаткавана 52 мільярд рублёў. Не ўзняў гэтае пытанне і нводзін з мясцовых ці раён-

ных дэпутатаў. Мы ж цудоўна ведаем, якім чынам сёння тыя дэпутаты абіраюцца або, дакладней казаць, прызначаюцца.

За гады кіравання Лукашэнкі і яго прызначэнцаў мы скаціліся да таго, што раённыя праблемы ўзнямаюць і вырашаюць толькі самі чыноўнікі. Нічыя падказка, нават самая разумная, не прынімаецца да ўвагі, калі яна сыходзіць “не з таго боку”. Нашы чыноўнікі ведаюць як трапіць у райвыканкам, як “абрацца” ў народныя дэпутаты. Гэта значыць, як атрымаць доступ да раздзела смачнага пірага, ад якога народу, пра які яны так пяцуюцца, чамусьці застаюцца толькі крошкі. Але ж таўшчыня таго пірага штогод становіцца ўсё менш і менш. А апетыты чыноўнікаў наадварот – растуць усё вышэй і вышэй. Дзе тут успомніш пра нейчыя праблемы, калі сваіх праблем у іх з кожным годам збіраецца вышэй даху. А народныя праблемы не бачны, асабліва калі чыноўнікі на іх

пазіраюць праз зацемяненнае вакно свайго аўтамабіля.

Дарога да гімназіі стала нібыта індикатарам адносінаў да простага чалавека. На ягоны зварот можна і сціпла прамаўчаць, і ветліва папрасіць пачакаць, ці завесці пару-тройку машын пяску і лічыць праблему вычарпанай. Але народ бачыць, што чыноўнікі, якія не здольныя нават у самым цэнтры Бешанковіч за тры гады арганізаваць рамонт трохсот метраў дарогі, не маюць аніякага маральнага права заставацца далей пры ўладзе. Бо такіх раз’езджаных дарог у раёне дзесяткі, калі не сотні. Па кожнай другой вёсцы, амаль да кожных могілак, не гаворачы ўжо пра лясныя і палявыя дарогі. Бо тая сістэма, якую стварыў пад сваё вечнае кіраванне А.Г.Лукашэнка, не здольная хутка і эфектыўна вырашаць аніякія пытанні.

У краіне з нармальнымі слугамі народа такога няма і ніколі не было.

Г.Станкевіч.

АБ’ЯВА

• **Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць, то патэлефануйце.**

• **Рэдакцыя «Крывінікі» змяшчае бясплатныя абвесткі чытачоў выдання. Дзеля размяшчэння абвесткі патэлефануйце ў рэдакцыю.**

• **Калі парушаны вашы правы спажывацтва, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты «Крывінка».**

• **Рэдакцыя запрашае да супрацоўніцтва неабыхавых грамадзян. Вашы навіны, паведамленні – нашая падзяка. Словам, сувенірам.**

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

100%-НАЯ АЛКАГАЛІЗАЦЫЯ РАЁНА: МІФЫ І РЭАЛЬНАСЦЬ

На 16-й сесіі раён-нага Савета дэпутатаў 26-га склікання, якая адбылася напрыканцы сакавіка ў Бешанковічах, разглядаліся стан і меры па паляпшэнні дэмаграфічнай сітуацыі ў раёне. У справаздачы сесіі, якая была апублікавана ў “Зары”, нас супакойваець Тут гаворыцца пра палепшэнне нараджальнасці, зніжэнне агульнай захворваемасці і смяротнасці бешанковіцкіх прызвінцаў. “Праведзеная работа, накіраваная на выкананне пастаўленых задач па паляпшэнні дэмаграфічнай сітуацыі... дазволіла павялічыць працягласць жыцця з 69,8 года ў 2009-м да 70,3 года ў 2011-м.”

Нібы пры камуністах: “Верным шляхам ідзяце, таварышы”. Узліся за працу, упёрліся, і вось – вынік: за два гады працягласць жыцця павялічылі на пяць месяцаў.

І ўсё б было добра, калі б за апошнія пяць гадоў пад чуйным кіраўніцтвам нашых чыноўнікаў колькасць насельніцтва ў раёне не зменшылася аж на 3 500 чалавек – у сярэднім мінус 700 чалавек штогод. І ў тым ліку за апошні год – мінус 757. І ўсё было б добра, калі б колькасць забойстваў у раёне не вырасла за

апошні год на 100%, а рост самагубстваў склаў плюс 22% да мінулага года. А яшчэ амаль у два з паловай разы ўзрасла смяротнасць ад атручвання алкаголем. Колькасць тых, каго за 2011-ы год афіцыйна ўзялі на ўлік у раёнальніцы з-за злоўжывання акаголем, склала 819 чалавек. І гэта толькі бачная частка айсбергу. Гэтая лічба складае без малага 5% ад усяго насельніцтва раёна. Гэта значыць, што такімі тэмпамі 100%-ная алкагалізацыя раёна наступіць праз 20 гадоў.

Людзі ўцякаюць з нашага раёну. Колькасць тых, хто ад нас выехаў, штогод пераважае над тымі, хто да нас прыехаў, на 200 – 400 чалавек.

Якім жа чынам нашы чыноўнікі думаюць перала-міць сітуацыю? Аказваецца, “стварэннем сацыяльна-эканамічных умоў і актывнай міграцыйнай палітыкай.”

Біць у званы, нека абмяжоўваць ужыванне алкаголю, ствараць якуюсьці альтэрнатыву п’янству чыноўнікі не збіраюцца. Ды як ім сабрацца, калі для гэтага патрэбне асабісты прыклад, а яны цераз аднаго ўсё хворыя. І шосьці зусім не верыцца, што нашы чыноўнікі ўсё непітшчыя. А таму іхняе змаганне

з алкаголем метадам засяданняў у камісіях нагадвае хутчэй анекдот, чым рэчаіснасць.

Гарэлка, гарэлка і яшчэ раз гарэлка ляжыць у кожнай з прыведзеных лічбаў з вышэйзгаданай спаравадчы. Яна забівае не народжаных немаўлят, яна зводзіць рахункі з жыццём, яна укладае на бальнічныя ложка гіпертонікаў і эпілептыкаў, яна кіруе стырном тых, хто трапіў у аварыю. А ў нашым раёне ёсць выпадкі, калі працуючыя ў райвыканкаме высокія чыноўнікі дастаўляюцца ў бальніцу для праходжання тэсту на алкаголь! Праўда, у абсалютнай большыні выпадкаў падазрэнне на п’янства чамусьці не пацвярджаецца, але ж на людскі раток не накінеш платок.

Існае ўлада, якую прызначваюць у Мінску і якая зноў і зноў пацвярджае сваю недзеяздольнасць, мусіць сысці. І чым раней, тым лепш. Бо яшчэ праз некалькі гадоў такога “кіраўніцтва” мы апынемся перад некантралюемай сітуацыяй. Калі абсалютная большыня насельніцтва будзе невылечна хворая на алкагалізм. Да гэтага нас упарта вядуць усе апошнія гады.

Г.Станкевіч.

ДЗЕ ПАЧУЦЬ ПРАЎДУ?

ГОЛАС БЕЛАРУСКАЙ СВАБОДЫ

Штогод з красавіка радыё Свабода пераходзіць на новыя частоты, на якіх яна вядзе свае перадачы да кастрычніка. Зараз яны такія:

час	новыя частоты	хвалі
06.00 – 08.00	6 105 кГц	49
	6 120 кГц	49
18.00 – 20.00	6 105 кГц	49
	7 220 кГц	41
20.00 – 22.00	5 930 кГц	49
	6 105 кГц	49
22.00 – 24.00	5 995 кГц	49
	7 475 кГц	41

“Свабода” заўсёды прапануе дакладную інфармацыю пра найважнейшыя падзеі ў Беларусі і свеце. Яно аналізуе і тлумачыць магчымае развіццё падзеяў, дае слова сваім слухачам і чытачам. Калі Вы патэлефануеце на радыё па тэлефоне 8-0172-66-39-52 і падзеліцеся сваімі думкамі ці назіраннямі, то пачуеце свой голас на хвалях Свабоды.

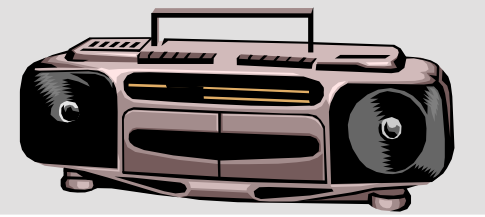
Сёлета адзначае дзесяцігоддзе Бібліятэка Свабоды. За час існавання радыё пабачыла свет 35 выданняў, зробленых на падставе розных перадач. Яны захоўваюцца ў бібліятэках розных краін. Многія кнігі слухачам можна было замовіць праз рэдакцыю. Іх тэксты ёсць таксама на інтэрнэт-старонцы svaboda.org. Сёлета выйдзе юбілейнае выданне – “Слоўнік Свабоды”. Калі Вы хочаце атры-

маць яго ў падарунак, можна ўжо зараз паслаць заяўку на адрас: Радыё Свабода, паштовая скрыня 111, г.Мінск, 220005. Калі кніга выйдзе, Вы атрымаеце яе па пошце бясплатна.

Свабода значна павялічыла сваю ролю ў інтэрнэце – на сайце штодня можна глядзець новыя відэа, фота, чытаць разнастайныя каментары, удзельнічаць у дыскусіях. Можна пабачыць і пачуць маладых мастакоў, музыкаў, літэратараў, усміхнуцца над карыкатурай, пасмяяцца над сатырычным дуэтам “Саўка ды Грышка” ў выкананні Лявона Вольскага, пачытаць новыя вершы Рыгора Барадуліна, Уладзіміра Някляева, творы Уладзіміра Арлова. Адкрыць залаты запас “Свабоды”, дзе пачуць голас Васіля Быкава і іншых гасцей мінулых дзесяцігоддзяў.

М.Васільеў.

P.S. Ад рэдакцыі. “Крывінка” валодае многімі творамі з бібліятэкі радыё Свабода. Сярод іх аўдыёкніга В.Быкава “Доўгая дарога дадому” у аўтарскім прачытанні. Тэлефануйце на адрас рэдакцыі, замаўляйце тое, што вас цікавіць, чытайце.

ШТО ПАСЕЕШ – ТОЕ САЖНЕШ

Спаборніцтва

Штоясну кожны гаспадар не прывык даўна марнаваць рабочы час. Яно вядома: адзін вясновы дзень цэлы год корміць. І не таму шыроўцы на ніве хлебарабы, што змагаюцца за нейкія прызавыя месцы. Месцы ў іх даюно прызначаныя, яны – за стырном трактароў. А вось тыя, чыё месца заўсёды пад сонцам, прыдумляюць нейкую гульню, якая называецца спаборніцтва. Нібыта, каб вызначыць лепшага механізатара, трэба прыкласці многа розуму і працы.

Але ж самае дзіўнае, колькі таму рупліўцы чыноўнікі адваляць у якасці прэміяльных. Сёлета памер грашовай узнагароды

складзе 400 000 рублёў за першае месца, 300 тысяч за другое і 200 000 за трэцяе месца.

Нялішне будзе прыгадаць, што летась тыя прэміі выглядалі так: за першае месца 300 000 рублёў, за другое – 200 000, за трэцяе – 100 000 рублёў. То бок кожны з лаўрэатаў сёлета атрымае дадаткова... эквівалент аднаго мяшка бульбы! Хаця курс далара і ўсе кошты ў крамах за год павялічыліся мінімум утры! І не абяднела б рука даючага, калі б за першае месца прапанавалі хаця б мільён, а за апошняе яго палову.

Вось так, дарагі механізатар. Уставай ні свет ні зара, адкуляйся месца на

трактары, правядзі сяўбу якасна і ў тэрміны, а за тое табе я пераможцу адваляць аж 400 000 беларускіх рублёў. Можаш купіць сабе адзін чаравік, на тую нагу, якой ты націскаеш на газ. Бо ён больш зносіцца за сяўбу. А на два прыстойныя чаравікі такой сумы не хопіць.

Хацеў задаць рытарычнае пытанне, ці ёсць у распрацоўшчыкаў такіх “спаборніцтваў” сумленне, але ж і так бачна. Мусіць, усе сродкі, што выдзяляліся на прэміі, пайшлі на заробак распрацоўшчыкам ўмоў спаборніцтва, так што непасрэдным выканаўцам іх не хопіла.

У.Ліпскі.

КУЛЬТУРНАЯ ПАДЗЕЯ

КАБ НЕ РАСЛА ЛЕБЯДА

19-га красавіка ў зале Бешанковіцкага раённага дома культуры адбылося святочнае мерапрыемства, прысвечанае 130-годдзю Янкі Купалы і Якуба Коласа. Сіламі выкладчыкаў музычнай школы быў арганізаваны канцэрт, асноўнымі нумарамі якога сталі неўміручыя словы класікаў. У выкананні вучняў і вядоўцы Н.Бондар гучалі вершы Купалы і Коласа. Бешанковіцкі народны ансамбль народных інструментаў выканаў некалькі твораў беларускіх кампазітараў на тэмы творчасці Купалы і Коласа. Са сваімі творамі выступаў ўзорны фольк-гурт “Званіца”. Цягам больш гадзіны са сцэны гучала беларуская мова.

У паўноткай зале глядачамі былі вучні розных класаў Бешанковіцкай СШ №2 і іх класныя кіраўнікі. Яны не шкадавалі апладысмантаў для кожнага выканаўцы, і, думаецца, панеслі дадому самую цёплую пачуцці.

Я таксама меў гонар выступаць у гэты дзень са сцэны. Стоячы на ёй перад вучнямі, мне прыгадаўся доўгі шлях да беларускага слова мяне самога. Нягледзячы на тое, што я скончыў васьмігодку беларускамоўнай школы, за гады, праведзеныя ў старэйшых класах і асабліва ў БСГА, беларуская мова грунтоўна падзабылася. І тое потым прыйшлося пераадольваць, прыкладаючы значныя намаганні. Тых жа,

хто сядзеў у залі, свядома фармавалі на чужой беларусам мове з першага класа. Яны разумеюць па-беларуску, але не больш. Дзве ці тры гадзіны на тыдзень роднай мовы і літаратуры зрабіць большага не дазваляюць. У цалкам зрусіфікаваным грамадстве, кіраўніцтва якога ставіць сабе задачу толькі накараміць народ, нібыта нейкае быдла, інакшага быць і не можа. Гэтым вучынам любоў да беларушчыны, карыстанне родным словам могуць прывіць толькі ў сям’і – бацькі, калі яны свядома ставяць такую мэту. Але й тым прыйдзеца пры гэтым пераадолець не адну перашкоду.

Здаецца, у нашым грамадстве абсалютную большыню грамадзян краане толькі адно пытанне – матэрыяльны дабрабыт. Многія з іх аніяк не ўсвядомяць, што моўнае пытанне звязанае з ім наўпрост. Бо толькі тады мы станем па сапраўднаму багатымі, калі нашы дзеці загавораць на роднай мове. Толькі тады адваліцца ўсё нанасное, прышлае: мацюкі, п’янства, самагубствы і г.д., што ліпучым павуціннем аблытала ўсё грамадства.

Пустога месца ў чалавечай душы не бывае. Калі не клапаціцца, каб там было пасеяна нешта добрае, то ў ёй анічога і не вырасце. Так як і на полі: на пустым полі расце толькі лебяды.

Г.Станкевіч.

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

НОВЫ КОМПЛЕКС

Як вядома, вышэйшае кіраўніцтва сённяшняй Беларусі ў сельскай гаспадарцы робіць стаўку на гігантанію. Згодна з такім курсам, у кожнам раёне замест маленькіх старых фермаў павінны ўзнікнуць вялізныя комплексы. Праўда, самі яны не ўзнікаюць. Для такога ўзнікнення патрабуюцца шмат рэсурсаў і ўпартай працы. Лічыцца, што на такіх комплексах усё будучыя рабцы механізмы і камп’ютары. А чалавек іх будзе толькі абслугоўваць.

Падобны комплекс узнік за 2010/11-ы год і блізу вёскі Буднікі. На ягонае будаўніцтва будзе патрачана больш за 52 000 000 000 рублёў! Увод у эксплуатацыю ўсяго аб’екта плануецца да 1-га верасня. Паўтара года высілі шматлікага раённага чынавенства былі накіраваны, каб узвесці жалезабетонныя пазіцыі, дзе па задуме начальніка мусіць быць дойнае стада. Праўда, калі першая чарга (дзе з трох пазіцый) была здадзена, аказалася, што таго дойнага стада, якое сюды б пасавала, у сельгаспрадпрыемства “Наватар”пакуль што ў наяўнасці няма. А таму ў канцы зімы раённым кіраўніцтвам было вырашана пакуль што

паставіць сюды нецелей.

Сказана – зроблена. З новых пазіцый бульдозерам выгарнулі снег, што цягам зімы намяло сюды праз вентыляцыйныя люкі. Дойную залю, якая была заліта вадой і замерзла, не чапалі. Слушна вырашылі, што яна пакуль што непатрэбна, бо нецелі яшчэ не дояцца. Хаця некалькі залітых вадой і замерзлых магутных насосаў, якія каштуюць нібыта больш чым па 100 мільёнаў кожны, могуць з-за гэтага выйсці з ужытку.

Нарэшце з маленькіх утульных фермаў сюды адгрузілі першую партыю нецелей. Не ведаю, як ім падаліся новыя кліматычныя ўмовы, але, пэўна, тым нецелям прыйшлося не салада. Жывёлаводы, якіх сюды паставілі “назіраць” за жывёлай, расказвалі, што ў новых пазіцыях вельмі холадна. У холаднае сакавіцкае надвор’е людзі імкнуліся пры кожным зручным выпадку комплекс пакаіцца, каб “пагрэцца” на вуліцы, дзе тэмпература не перавышала +5 +7 градусаў. Нецелям у такім задавальненні было адказана. Абагрэць сваім целам вязізнае памяшканне жывёле не ўдасца, бо па праекту гэта непатрэбна. Ашклёныя вокны ў пазіцыях адсутнічаюць.

У ваконных праёмах пад ветрам матляюцца шторкі-жалюзі, якія мусяць рэгуляваць тэмпературны рэжым. Людзі, якія тут працуюць, скардзяцца на пастаянныя скразнякі.

Застаецца дадаць, што на новым комплексе зусім недарэчы аказалася шмат ручной працы. А пазіцыі за яе начальства нібыта і не збіраецца, бо яна тут як бы і не прадугледжана. Так што атрымалася нібы ў знаёмай расейскай показцы: “Лёгка было на бумаге...”

Мне ж падаецца, што ўся гігантанія і камплексізацыя нашай краіны накіравана толькі на адно, каб стварыць бачнасць нейкага дзеяння з боку чыноўнікаў. Ні высокіх паказчыкаў у вытворчасці сельгаспрадукцыі, ні тым больш высокіх заробкаў жывёлаводам такіх комплексы не прыносяць. Іх чакае незайздросны лёс такіх жа комплексаў савецкіх часоў. Напрыклад, былы комплекс калгаса “20-ты з’езд КПСС” быў стратны, пакуль не трапіў у рукі прыватніка. Але перадаваць старыя маленькія фермачкі ў прыватныя рукі чыноўнікі не збіраюцца. Тыя фермы яны проста загортваюць бульдозерамі ў зямлю...

Г.Станкевіч.

ЗАКАЗНЫЯ ПРАЦЭСЫ

БРАТ НА БРАТА

В СТРАНЕ ЭПИДЕМИЯ ПОЛИТИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ТРУДОВЫХ КОЛЛЕКТИВОВ. ПО КРАЙНЕЙ МЕРЕ, ОФИЦИАЛЬНЫЕ ПРОФСОЮЗЫ СТАРАТЕЛЬНО ЕЕ ИЗОБРАЖАЮТ: ЗАСЕДАЮТ, ПРИНИМАЮТ ЗАЯВЛЕНИЯ, ОТ ИМЕНИ МНОГОТЫСЯЧНОЙ АРМИИ ТРУДЯЩИХСЯ КЛЕЙМЯТ И ОБЛИЧАЮТ ТЕХ, КТО, ПО ИХ МНЕНИЮ, ПОДРЫВАЕТ ОТНОШЕНИЯ БЕЛАРУСИ С ЕВРОПОЙ.

«Врагов народа» по требованию трудовых коллективов не расстреливают, но уже готовы судить.

Оператор ЭВМ с Мозырского НПЗ Марина Циблиенко и мастер смены предприятия «Гродно-Азот» Алексей Емельянчик подали иски против политиков Виктора Ивашкевича и Дмитрия Усса, так как считают именно их виновными в нестабильных перспективах своих предприятий на внешних рынках.

Из-за постоянной войны на линии Беларусь-Европа нас всех лихорадит, мы все страдаем. Что бытовые мелочи взять, что глобальную политику - белорусы будто ущемленные или прокаженные.

Например, стоимость шенгенской визы. Для граждан России и Украины она всего 35 евро, для белорусов -- 60. Чувствуете разницу?! А ведь при наших зарплатах 60 евро это то же самое, что для россиянина 300! И европейцы это понимают. Более того, не скрывают, что отношение к нам такое, потому что с Минском невозможно договориться. Украина и Россия полноценно участвуют в программе «Европейская политика соседства», а Беларусь -- нет. Носом крутим, дверями хлопаем, то и дело плюемся обидами из-за пограничных столбов. Нам и то не так, и

это не этак, и здесь нас не уважали, и там не поняли. То, что России и Украине хорошо, нам почему-то плохо.

Из Москвы и Киева слов не выдворяют, их президенты европейских лидеров «козлами», «вшивыми», «голубыми» не называют. И как-то все у них с Европой получается: для простых людей - визы дешевые, для государств -- проекты обские, лидеры встречаются, вопросы решают, руки друг другу пожимают. Зато ни к нам кто, ни мы к кому; апломб зашкаливает, язык без костей - и провал по всем фронтам...

Профсоюзный актив господина Козика дружно поддерживает судебные иски Циблиенко и Емельянчика, потому что видит в призывах к санкциям угрозу срыва глобальных экономических планов и проектов многих белорусских предприятий. А ведь для начала стоило бы разобраться с проектами, которые уже сорвались. Например, Китай на днях отказался от инвестиций в Минский аэропорт. Ивашкевич ничего Китаю не предлагал, ни к чему не призывал. Они сами додумались...

...Так кто виноват, что большие китайские деньги упорно в Беларусь не идут, что сорвался проект с аэропортом? Кто виноват, что мы, как те ослы, ждем серьезных вливаний из Ки-

тая и одновременно развернули дипломатическую войну на западном фронте? Может, молодой начальник смены Алексей Емельянчик с «Гродно-Азота» все-таки по-честному ответит на вопрос, почему у Беларуси проблемы даже с китайскими инвестициями, хотя ни Ивашкевич, ни Усс к Пекину с воззваниями не обращались?

...Не надо быть экономистом, чтобы понять: мы сами поставили себя к стенке и теперь бьемся в нее, обвиняя весь мир. Хотя мир ничего невероятного от нас не требует. Европа готова и деньги дать, и свой рынок открыть. Напомним, что, когда перед президентскими выборами в Минск прилетали министры иностранных дел Польши и Германии, было однозначно заявлено: будут честные выборы -- Беларусь получит от ЕС 3 миллиарда евро. Но не нужны нашей власти оказались эти миллиарды. Ей лучше, чтобы спецназ, натасканный на разгон акций протеста, проверил свои умения на практике.

Проверили. Спецназ с безоружными людьми справился. Денег Беларусь не получила.

А потом был обвал рубля, рост цен, слезы пенсионеров возле прилавков с мясом и колбасой... И наше высшее начальство ста-

рательно делало вид, что очень простым людям сочувствует.

Сейчас есть план польского премьера Дональда Туска: белорусская власть выпускает из тюрьмы политзаключенных, прекращает репрессии против политических оппонентов, проводит честные выборы в парламент - и получает 9 миллиардов евро.

Но нам опять не надо. На днях глава Администрации президента Владимир Макей и министр иностранных дел Сергей Мартынов исполнили под телекамеры старые песни про давление и шантаж со стороны Европы.

А ведь они знают, что чуда не случится; что, кроме Запада, Беларусь из финансовой пропасти никто не вытянет. Российские деньги на поддержание штанов -- это всего лишь скупка наших заводов, а инвестиции из арабского мира -- скупка земель под гостиницы и развлекательные комплексы. Причем за копейки... Все это продлевает агонию. Не более.

Они знают, что без серьезных внешних финансовых и технологических вливаний белорусы так и будут душиться в очередях за социальным молоком, корячиться на нескольких подработках, экономить на отдыхе, питаться костями да

капустой. Знают, что многие старики со своими пенсиями от такой жизни будут плакать. Знают, что далеко не все белорусские дети попробуют тот же ананас. Знают, что секонд-хенды -- обноски из Европы -- останутся самыми посещаемыми магазинами.

Знают. Но, сложив губы куриной гузкой, учат всех, как правильно Родину любить.

Они знают, что Европе, Западу от нас ничего вопиющего не надо -- только чтобы власти, считаясь с общечеловеческими ценностями, вели себя прилично и не натравливали белорусов на белорусов, брата на брата. А еще чтобы вернули нам, белорусам, право выбирать и президента, и депутатов. И что нет в этом никакого шантажа, никакого унижения или оскорбления страны.

Все всё знают, понимают, все не дураки. Но топ-персоны -- на телеэкране, профсоюзы встали в стойку, общественные организации, предприниматели, адвокаты принимают заявления и обращения, клеймят оппозицию позором и призывают Европу отказаться от введения санкций. Люди тонкой душевной организации типа Марины Циблиенко и Алексея Емельянчика в суды побежали, чтобы Родину защитить.

Спектакль это. И дурной. Отвлекающий от главного.

Потому что пока политзаключенные в тюрьмах, пока наша политическая система -- это настроения, желания, пристрастия и симпатии одного человека, -- никаких нормальных отношений с цивилизованным миром мы не выстроим. Если профсоюзы, адвокаты, предприниматели, физики, химики, поэты, художники, рабочие, учителя и т.д., и т.п. на самом деле хотят добра своей стране - простому работяге, мастеру смены на заводе или оператору вычислительных машин, они должны не к Европе звать. Они должны от белорусской власти требовать: во-первых, освобождения политзаключенных; во-вторых, общественного диалога; в-третьих, серьезной политической реформы.

Чтобы каждый в Беларуси имел право голоса. Чтобы каждый имел право выбора. Чтобы власть не делила белорусов на правильных и неправильных.

Никаких политических конфликтов с Западом, никаких санкций не будет, если мы у себя в стране научимся вести политические споры без помощи тюрем и спецназа. Потому что нам всем здесь жить. У нас одна земля. Мы один народ. И хватит нас славить.

(В сокращении)
Светлана Калинкина,
«Народная воля»

НАША УЛАДА

КЛАСКОВСКИЙ:
ЛУКАШЕНКО
РАСТЕРЯН

21 АПРЕЛЯ НА ОБЩЕРЕСПУБЛИКАНСКОМ СУББОТНИКЕ АЛЕКСАНДР ЛУКАШЕНКО РАССКАЗАЛ ГОСУДАРСТВЕННЫМ МЕДИА ОБ АСПЕКТАХ ВНЕШНЕЙ И ВНУТРЕННЕЙ ПОЛИТИКИ.

Белорусы узнали, что у главы страны есть овечья ферма, а зарплаты белорусов скоро будут на уровне соседних стран. Политзаключенных же предупредили о возможности возвращения за решетку. При этом Лукашенко напомнил о своей «ненахлябности» и признался, что «не имеет ничего к потере».

По словам политолога Александра Класковского, подобные заявления свидетельствуют о растерянности главы государства. Заявления, сделанные на субботнике, должны были заменить отложенное послание к народу. «Перенос послания негативно повлиял на имидж. Видно, что на самом деле официальный руководитель не знает, как вести себя. Поэтому в этой связи следовало высказаться и подчеркнуть, что он имеет ответы на все вопросы. Это прозвучало еще и в контексте возможных социальных протестов. Такие заявления звучат обычно тогда, когда какая-то проблема действительно волнует офи-

циального лидера. Так как пролетариат страшнее традиционной оппозиции для власти», - отметил Класковский.

Лукашенко подчеркнул, что освобождение Санникова и Бондаренко произошло не под давлением Запада, а по доброй воле главы государства. По его мнению, послы стран Евросоюза возвращаются в Беларусь только ради того, чтобы сохранить лицо.

Однако Класковский полагает, что это не совсем так. «Надо понимать, что послы не есть политики. Они в какой-то мере оказались заложниками ситуации. Европа же не хотела отозвать их. Это был очень вынужденный шаг, дипломатическая война - это нонсенс для Европы XXI века. Поэтому возвращение не нужно обставлять какой-то помпой. Власти Беларуси пытаются свести все только к циркуляции послов, чтобы скрыть главные проблемы: освобождение политзаключенных и нормальные выборы», - сказал эксперт в интервью телеканалу «Белсат».

ЭКАНАМІЧНАЕ РАЗВІЦЦЁ

ПРАМЫСЛОВАСЦІ ПАСТАВІЛІ ДЫЯГНАЗ, КУРС ЛЯЧЭННЯ - 90 МЛРД. ДАЛЯРАЎ

КІРАЎНІК АНАЛІТЫЧНАГА ЦЭНТРА «СТРАТЭГІЯ» ЛЕАНІД ЗАІКА НАЗВАЎ ПАМЫЛКІ КІРАЎНІКА НАЦЫЯНАЛЬНАГА БАНКА БЕЛАРУСІ НАДЗЕІ ЕРМАКОВАЙ, ЗА ЯКІЯ, У СВОЙ ЧАС, СТАВІЎ СТУДЭНТАМ «ДВОЙКІ».

Восенню 2011 года беларускі прэм'ер даручыў падрыхтаваць (распараджэнне № 153р) праект праграмы развіцця прамысловага комплексу Беларусі «на бліжэйшую і доўгатэрміновую перспектыву». Да цяперашняга часу праект гатовы. Аўтары праекта прапаноўваюць накіраваць на яе развіццё каля 90 млрд. даляраў.

Аўтары дакумента, тэкстам якога валодае інтэрнэт-газета Naviny.by, крытычна ацэньваюць цяперашні стан беларускай прамысловасці і прапаноўваюць накіраваць на яе развіццё каля 90 млрд. даляраў.

Грошы ўнеслі, аддачы не атрымалі

Падрыхтоўка праграмы развіцця прамысловага комплексу на перыяд да 2020 года ажыццяўлялася пад кіраўніцтвам першага віцэ-прэм'ера Уладзіміра Сямашкі. Бяспрэчная каштоўнасць дакумента складаецца ў разгорнутым апісанні бягучага стану беларускай прамысловасці.

Аказваецца, для нашых прамысловых прадпрыемстваў характэрны вельмі нізкі ўзровень прадукцыйнасці працы.

«Па дадзеным паказчыку ў апрацоўчай прамысловасці Рэспубліка Беларусь больш чым у 4 разы адстае ад ЕС-27, што адлюстроўвае нізкі ўзровень канкурэнтаздольнасці айчынных прадукцыі на сусветных рынках», - гаворыцца ў праекце праграмы развіцця прамысловага комплексу да 2020 года, тэкстам якога валодае інтэрнэт-газета Naviny.by.

Плюс да гэтага, як высвятляецца з дакумента, у Беларусі склалася неэфектыўная галіновая і тэхналагічная структура прамысловага комплексу: на долю высокатэхналагічных вытворчасцей у нашай краіне прыпадае толькі 2-3% выпускаемай прамысловай прадукцыі.

Для беларускіх прампрадпрыемстваў таксама характэрная «высокая матэрыяла-, імпарта-і энергаёмкасць», што прыводзіць «да дэфіцыту фінансавых рэсурсаў для папаўнення абаротных сродкаў і інвясціравання ў тэхнічнае пераўзбраенне».

Тым не менш, нягледзячы на нізкую эфектыўнасць, у беларускія прадпрыемствы укладвае велізарныя грошы. Адекватнай аддачы ад укладзеных інвестыцый не было. Паводле ацэнак аўтараў распрацаванай праграмы, у 2006-2010 гг. тэмп росту інвестыцый у асноўны капітал у прамысловасці перавысіў тэмп росту вытворчасці прамысловай прадукцыі на 74 працэнтных пункта.

«Аддача інвестыцый (рубель прадукцыі на рубель інвестыцый) знізілася з 13,8 рублёў у 2006 годзе да 11,7 рублёў у 2010 годзе», - паведамляецца ў праекце праграмы развіцця прамысловага комплексу.

Адштрыхнуўшы ад існых болей беларускай прамысловасці, распрацоўшчыкі праграмы прапаноўваюць у 2012-2020 гг. накіраваць намаганні на павышэнне канкурэнтаздольнасці прамсектара. Дамагчыся гэтага прапануецца двума шляхамі: за кошт мадэрнізацыі традыцыйных сектараў прамысловасці і праз стварэнне «высокатэхналагічных навукаёмстых вытворчасцей».

Рэалізацыя падрыхтаванай прамысловай праграмы, як чакаецца, дазволіць за наступныя восем гадоў «скараціць удвая разрыв у ўзроўні прадукцыйнасці працы ад еўрапейскіх краін».

Аднак каб дасягнуць гэтай мэты, неабходна будзе накіраваць на развіццё прамысловасці ў 2012-2020 гг. каля ... 90 млрд. даляраў. Менавіта такі аб'ём расходаў прадугледжвае падрыхтаваная праграма развіцця прамысловага комплексу Беларусі.

На мінулым тыдні, па інфармацыі Naviny.by, падрыхтаваны праект праграмы развіцця прамкомплекса разглядалася на ўзроўні бізнес-асацыяцый. У абмеркаванні дакумента прыняў удзел і першы віцэ-прэм'ер Уладзіміра Сямашкі.

Многія прадстаўнікі дзелавай супольнасці апынуліся незадаволеныя прадстаўленым варыянтам праграмы развіцця прамысловага комплексу. «Інвестпраекты, рэалізацыя якіх прадугледжана падрыхтаванай праграмай, арыентаваны на традыцыйныя секта-

ра і не змяняюць існуючую структуру эканомікі», - кажа намеснік старшыні Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі Георгій Грыц.

Прадстаўнікі бізнес-саюзаў таксама не згодныя з ключавымі ідэямі падрыхтаванай праграмы.

«Адна з задач распрацаванай праграмы складаецца ў тым, каб скараціць разрыв у прадукцыйнасці працы з еўрапейскімі краінамі з чатырох да двух разоў. Аднак чаму мы павінны быць увесч часе даганяць? Неабходна вызначыць сектара эканомікі, дзе мы будзем паказваць вынікі лепш, чым іншыя краіны. У падрыхтаванай праграме такія сектара не вызначаны», - канстатуе Георгій Грыц.

Віктар Маргелаў, у сваю чаргу, адзначае, што ў падрыхтаванай праграме не знайшлі адлюстравання многія пытанні, ад рашэння якіх залежаць магчымасці для развіцця вытворчага сектара. «У праграме развіцця прамысловага комплексу павінна быць адлюстравана падатковая палітыка ў адносінах да вытворчасці. У дакуменце неабходна распісаць, як будучы мяняцца стаўкі асноўных падаткаў. Ад гэтага наўпрост будучы залежаць ўмовы для развіцця вытворчага сектара», - мяркуе Віктар Маргелаў.

Паводле інфармацыі Naviny.by, на гэтым тыдні прадстаўнікі бізнес-супольнасці накіруюць у Мінэканомікі ліст, у якой агучаць свае прапановы ў праект праграмы развіцця прамкомплекса. Мяркуюцца таксама, што бізнес-саюзы накіруюць ліст прэм'ер-міністра Міхаілу Мясніковічу і папросяць яго не спяшацца з прыняццем падрыхтаванай праграмы развіцця прамкомплекса і накіраваць яе на дапрацоўку.

Цяперашні варыянт праграмы, лічаць назіральнікі, не дае адказу на многія пытанні. У прыватнасці, на фінансавы. Падрыхтаваны праект праграмы прадугледжвае, што выдаткі на яе рэалізацыю складуць каля 90 млрд. даляраў. «Застаецца адкрытым пытанне, дзе крыніцы фінансавання падрыхтаванай праграмы», - адзначае Георгій Грыц.

Дзмітрый Заяц, «БЕЛАПАН»

ПАЛІТЫЧНЫ ПЕРАСЛЕД

НІЯКАГА ЛЯЧЭННЯ
КАВАЛЕНКУ НЕ
АКАЗВАЕЦЦА

17 КРАСАВІКА ЗЬ СЯРГЕЕМ КАВАЛЕНКАМ У ПСЫХІЯТРЫЧНАЙ ЛЯКАРНІ Ё НАВІНКАХ СУСТРЭЎСЯ ЯГОНЫ АДВАКАТ. ЖОНКА АКТЫВІСТА АЛЕНА КАВАЛЕНКА РАСПАВЯЛА ПРА ТОЕ, ШТО ЗАРАЗ АДБЫВАЕЦЦА ЗЬ ЯЕ МУЖАМ.

«Што ён сказаў? Што Сяргей яшчэ выглядае дрэнна, застаецца вельмі схуднелым. Настрой у яго, канечне, палепшыўся, але ніякага лячэння яму не аказваецца. Фактычна ён туды кінуты проста на выжываньне. Ніякага лекаваньня і кантролю над станам унутраных органаў яму не аказваюць. Аналізы яшчэ ня зробленыя — ва ўсякім разе, пра гэта яшчэ не казалі. Таму я б хацела,

каб яго хутчэй адправілі ў цывільны шпіталь, бо ягонае жыццё яшчэ застаецца пад пагрозай. Бо кантролю ад мэдыкаў за ягоным станам няма. Наколькі я ведаю, яго там нават ня ўзважылі. Выжыве — добра, ня выжыве... Там толькі за ім назіраньне».

Паводле расшэньня Віцебскага абласнога суду, які разглядаў касацыйную скаргу Сяргея Каваленкі, на пачатку красавіка

актывіст быў зьмешчаны ў «Навінкі» дзеля комплекснай псыхіятрычнай экспэртызы. Зь сярэдзіны сьнежня да канца сакавіка зь перапынкам на 20 дзён Сяргей Каваленка трымаў галадоўку пратэсту, за час якой схуднеў да 45 кіляграмаў. Пасля змяшчэння ў Навінкі патрыёт Каваленка галадоўку спыніў.

**Алег Грузьдзіловіч,
«Радые Свабода»**

МЫТНЫ САЮЗ

Беларусь у СГА не бяруць, але
жыць па яе правілах абавязуць

ДА ЎСТУПЛЕННЯ РАСЕІ Ё СГА, ЯКОЕ ЧАКАЕЦЦА Ё СЯРЭДЗІНЕ ГЭТАГА ГОДА, ЗАСТАЮЦЦА ЛІЧАНЫЯ МЕСЯЦЫ.

У сувязі з гэтым у Мытным саюзе, куды ўваходзяць Расія, Беларусь і Казахстан, знізяцца стаўкі мытных пошлін. Паводле ацэнкі Сусветнага банка, уступленне ў Сусветную гандлёвую арганізацыю прынясе Расіі істотныя выгады. А вось у Беларусі з-за ўваходжання Расіі ў СГА з'явіцца новыя праблемы.

Для Расіі ўваходжанне ў Сусветную гандлёвую арганізацыю — добра. Пры тым што непазбежныя некаторыя бюджэтныя страты, звязаныя са зніжэннем ў рамках СГА мытных пошлін, выгады апынуцца істотна вышэй. Паводле прагнозу Сусветнага банка, далучэнне да Сусветнай гандлёвай арганізацыі на працягу бліжэйшых трох гадоў будзе прыносіць Расіі штогод каля 3,3% ВУП (або 49 млрд. дэляраў). У далейшым выгады Расіі ад ўступлення ў СГА, паводле ацэнкі Сусветнага банка, яшчэ больш ўзрастуць.

Як ўваходжанне Расіі ў СГА паўплывае на Беларусь? Былы прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей Сідорскі, які цяпер з'яўляецца членам калегіі Еўразійскай эканамічнай камісіі, у сакавіку даў зразумець, што пасля ўступлення Расіі ў СГА стаўкі мытных пошлін на тэрыторыі Мытнага саюза зменіцца.

«Усе краіны Мытнага саюза будуць прымаць мытныя тарыфы той краіны, якая першай ўступіць у СГА», — заявіў Сідорскі. Першай, зразумела ўжо ўсім, уступіць у СГА Расія.

Намеснік старшыні Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі Георгій Грыц удакладняе, што цяпер Беларусі давядзецца выконваць тарыфныя абавязацельствы, якія ўзяла на сябе Расія перад СГА.

«Абавязачальствы Расіі перад СГА з'яўляюцца нормамі, абавязковымі для выканання ўсімі краінамі Мытнага саюза. Мы трапляем ў сітуацыю, калі, не з'яўляючыся членамі СГА, павінны выконваць патрабаванні СГА», — кажа Георгій Грыц.

Прымаючы ўмовы СГА, Расія ўзгадніла з міжнароднай гандлёвай арганізацыяй больш нізкія мытныя тарыфы, чым тыя, якія дзейнічаюць у Мытным саюзе. Паводле інфармацыі МЗС Беларусі, «у дачыненні да больш за 1000 пазіцый расійскія абавязачальствы перад СГА ніжэй дзеючых ставак Адзінага мытнага тарыфу Мытнага саюза на 7-15 працэнтных пунктаў. З іх больш за 50 пазіцый — адчувальныя для Рэспублікі Беларусь».

Аднак у найбольшай ступені ўступленне Расіі ў СГА можа адбіцца на беларускіх экспарцёрах, якія працуюць у сферы машынабудавання, у тым ліку — сельгасмашынабудавання.

Пасля ўваходжання Расіі ў СГА сельгастэхніка, а таксама грузавыя аўтамабілі будуць перасякаць мяжу Мытнага саюза, абкладаючы больш нізкімі мытнымі стаўкамі. Да прыкладу, пошліны на ўвоз сельгастэхнікі ў Расію пасля яе ўступлення ў СГА знізяцца адразу з цяперашніх 15% да 10-5%. Гэта прывядзе да таго, што ў Расію з краін СГА стане паступаць больш танная сельгастэхніка. Падобная сітуацыя па грузавых аўтамабілях.

Ну і нарэшце — яшчэ адна непрыемная навіна: абараніць самастойна свае інтарэсы беларускі бок не зможа. Справа ў тым, што члены СГА маюць доступ да механізму дазволу спрэчак, які існуе ў рамках міжнароднай гандлёвай

арганізацыі. Услед за Расіяй членам СГА ў 2012 годзе стане Казахстан. Такім чынам, Беларусь, якая яшчэ далёкая ад уступлення ў гандлёвую арганізацыю, — адзіная краіна ў АЭП, якая не будзе мець доступу да механізму дазволу спрэчак ў СГА.

Увогуле, канкурэнцыя для беларускіх вытворцаў, асабліва для экспарцёраў, пасля ўступлення Расіі ў СГА сур'ёзна ўзрасць. Цалкам верагодна, што ў новых умовах кампаніі, прысутныя на расійскім рынку, заочуць пацясненне беларускіх вытворцаў. Што гэта азначае для апошніх?

Зірнем на статыстыку. У 2011 годзе Беларусь паставіла на экспарт 11782 грузавыя аўтамабілі, у тым ліку ў Расію — больш за 9 тысяч; 6865 седлавых цягачоў, у тым ліку ў Расію — 6251. На экспарт было таксама пастаўлена 57.224 трактары, у тым ліку ў Расію — амаль 30 тысяч. Як бачым, на расійскі рынак прыходзіцца ільвіная доля экспарту прадукцыі беларускага машынабудавання. Таму калі канкурэнты пачнуць выцясняць яго прадпрыемства з расійскага рынку, гэта будзе адчувальным ударам.

У той жа час, як мяркуе навуковы дырэктар Даследчага цэнтру ІПМ Ірына Тачыцкая, уступленне Расіі ў СГА можа падштурхнуць рэформы ў рэальным сектары беларускай эканомікі. «У нашай эканоміцы было мала выклікаў, якія прымушалі б праводзіць рэформы і павышаць эфектыўнасць. Нас вельмі расслабляе расійскі рынак і танная энерганосьбіты. Зараз, у сувязі з уступленнем Расіі ў СГА, і нам давядзецца думаць аб павышэнні сваёй канкурэнтаздольнасці», — кажа Ірына Тачыцкая.

Дзмітрый Заяц, БЕЛАПАН

САЛІДАРНАСЦЬ

ПАДТРЫМАЙЦЕ ІХ
ГРАШОВЫМ ПЕРАВОДАМ!

ПАСЛЯ ТАГО, ЯК АКТЫВІСТА КХП-БНФ СЯРГЕЯ КАВАЛЕНКУ АРЫШТАВАЛІ, ЯГО РОДНЫЯ ЗАСТАЛІСЯ БЕЗ КРЫНІЦЫ ПРЫБЫТКАЎ: СЯРГЕЙ БЫЎ АДЗІНЫМ, ХТО ПРАЦАВАЎ.

Яго жонка Алена знаходзіцца ў дэкрэтным адпачынку. Цяпер жанчына засталася з 8-месячнай дачкой і 7-гадовым сынам на руках. Падтрымайце сям'ю Каваленкаў!

Грошы можна высылаць паштовым пераводам:

210038, г. Віцебск, Маскоўскі праспект, д. 47, к. 1, кв. 57. Каваленка Алена Юр'еўна.

Альбо можна пералічыць на банкаўскі рахунак, каму так зручней:

р/р 01073849, Беларусбанк, адз.201/85, г.Віцебск, Каваленка Алена Юр'еўна.

Летась людская салідарнасць дапамагла звольненай настаўніцы гісторыі з Талькі Наталлі Ільніч, якая атрымала 169 грашовых пераводаў.

НУ І НУ!..

ЖАРТАЎ НЕ РАЗУМЕЮЦЬ

ТЭЛЕКАНАЛ АНТ НА ПОЎНЫМ СУР'ЁЗЕ 8 КРАСАВІКА ПАЎТАРЫЎ ПЕРШАКРАСАВІЦКІ ЖАРТ ГАЗЭТЫ «ТАВАРЫШ» ПРА «ФАЛЬСЫФІКАЦЫІ» НА ЗЬБЭЗДЭ АГП.

На сайце газеты 1 красавіка была размешчаная нататка пад загалоўкам «Зьезд АГП скончыўся гучным скандалам», у якой гаварылася, што «апазыцыянэры, якія ўвесь час вінавацяць улады ў падтасоўцы галасоў на выбарах, самі не зусім чыстыя на руку». Паведамлялася, што па выніках нібыта праведзенага прадстаўніцкай іншых партый экіт-полу, Анатоль Лябедзька не перамог у ходзе тайнага галасавання па выбарах старшын партыі — за яго на самой справе прагаласавала ўсяго 15,5%.

Як паказала «журналісцкае расьсьледаваньне», аднапартыйцы не даравалі Анатолію Лябедзьку непрыстойных паводзінаў у грамадзкіх месцах: «Як можа старшыня партыі, які прэтэндуе на нацыянальнае лідэрства, брыдкасловіць у грамадзкіх месцах? Гэта недапушчальна! Таму я і мае аднадумцы галасавалі супраць», — цытаваў сайт нейкую паважаную дэлегатку зьезду.

Самому Анатолію Лябедзьку «Товарищ.online» прыпісаў такія словы: «У першую чаргу мы паглядзім відэазапіс з пакою падліку галасоў. Падругое, высветлім, б...ь, хто спрабуе дэстабілізаваць сытуацыю ў партыі. Па-трэцяе, гатовы падаць у адстаўку, калі гэтыя зьвесткі пацвердзяцца».

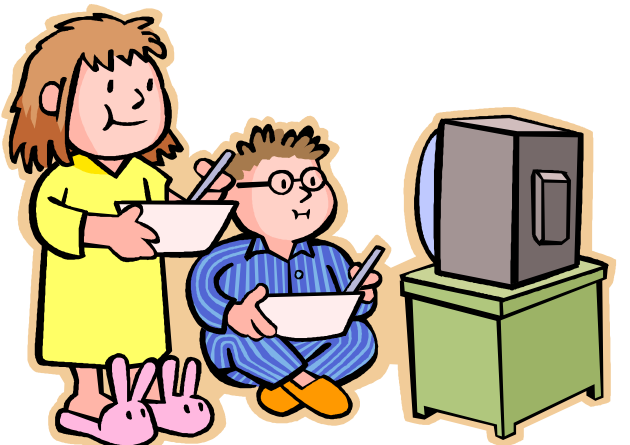
Гэтая першакрасавіцкая

нататка была на поўным сур'ёзе працытаваная ў эфіры выніковай праграмы «Контур» на тэлеканале АНТ, прысьвечанай тэме эўрапейскіх санкцый і ўплыву апазыцыі на іх прыняцьце.

Тэлеканал Белсат 1 красавіка перадаў інфармацыю пра заклік палітычнага эмігранта зь Беларусі Зьмітра Піменава да НАТА з просьбай увесці войскі ў Беларусь.

На мінулым тыдні гэты першакрасавіцкі жарт прыгадаў у сваёй заяве як сур'ёзную прапанову кіраўнік адміністрацыі прэзыдэнта РБ Уладзімер Макей: «Апазыцыя спрэс складаецца з такіх вась Піменаваў», — рэзюмаваў ён. І гэтыя «сур'ёзныя» высновы некалькі дзён паўтараюць дзяржаўныя СМІ.

Радые «Свабода».

Заснавальнік і рэдактар:
Станкевіч Георгій
Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён,
в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru,
тэл. 37455, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 26.04.2012 у 16.40.
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.